

**Nazarii Liashuk, Postgraduate Student at the Department
of Healthcare Management and Public Administration;
Zoriana Hbur, Doctor of Sciences in Public Administration,
Full Professor, Professor at the Department of Healthcare Management
and Public Administration
Shupyk National Healthcare University of Ukraine,
Kyiv, Ukraine**

DOI: <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-296-8-49>

**GENERAL PRINCIPLES OF THE MECHANISM
OF STATE REGULATION OF THE IMPLEMENTATION
OF INDICATIVE PLANNING FOR THE IMPLEMENTATION
OF INVESTMENT PROJECTS**

**ЗАГАЛЬНІ ОСНОВИ МЕХАНІЗМУ
ДЕРЖАВНОГО РЕГУЛЮВАННЯ ВПРОВАДЖЕННЯ
ІНДИКАТИВНОГО ПЛАНУВАННЯ
ДЛЯ РЕАЛІЗАЦІЇ ІНВЕСТИЦІЙНИХ ПРОЄКТІВ**

Індикативне планування є важливим інструментом для інноваційного розвитку України, особливо в умовах війни, що триває, та необхідності відновлення економіки. Індикативне планування – це метод планування, який встановлює цілі та завдання на основі реалістичної оцінки наявних ресурсів та потенційних результатів, а не жорстких цільових показників чи жорстких правил. Воно забезпечує гнучкість та адаптивність до мінливих обставин, що є надзвичайно важливим для сьогодення України.

Інноваційний розвиток має вирішальне значення для економічного зростання та відновлення України. Україна має високоосвічену та кваліфіковану робочу силу [8], а також потужний технологічний сектор [8], а тому після закінчення війни вона стати лідером у сфері інновацій та технологій. Індикативне планування може допомогти Україні подолати виклики стимулювати інноваційний розвиток. Встановлюючи реалістичні та досяжні цілі, уряд може забезпечити напрям і фокус для інвестицій у таких ключових сферах, як інфраструктура, освіта, дослідження та розробки. Це може залучити внутрішні та іноземні інвестиції та створити робочі місця, стимулюючи економічне зростання та відновлення.

Війна в Україні робить потребу у відновленні економіки ще більш нагальною. Війна завдала значної шкоди інфраструктурі країни, порушивши ланцюги постачання, змусивши людей покинути свої

домівки та роботу. Економічне відновлення має важливе значення для відбудови країни та створення стабільного і процвітаючого майбутнього для всіх українців. Україна в силу свого географічного положення, високого рівня освіти населення, доступних енергоресурсів та розвинутої інфраструктури останніми роками формувала сферу інвестиційного інтересу. Однак попри позитивну динаміку інвестиційного розвитку, в 2022 році потік інвестицій до країни практично зупинився, а існуючі іноземні проекти були вимушені закритися або заморозитися.

Згідно з нещодавнім звітом Європейської Бізнес Асоціації (ЄБА), Індекс інвестиційної привабливості України у першому півріччі 2022 року знизився на 0,56 пункту до 2,17 з 5, що є найнижчим показником з 2013 року. Зниження пов'язане з триваючою війною, яка має не просто значний, однак загрозливий вплив на економічний розвиток країни. Асоціація також зазначає, що індекс знизився до 2,4 бала під час пандемії Covid-19 та 1,8 бала під час Євромайдану, що все ще є найнижчим показником у дослідженні. Однак ЄБА висловлює сподівання на позитивне зростання індексу після закінчення війни, подібно до того, як це сталося після Революції Гідності [7].

Для того, щоб відбудова економіки здійснювалася прогресивними темпами, необхідне привернення значних інвестиційних потоків. Держава як основний регулятор може посприяти інвестиційному розвитку, а одним із інструментів для реалізації даного розвитку є індикативне планування.

Індикативне планування – це тип економічного планування, при якому уряд надає керівні принципи або цілі для економіки, але не контролює безпосередньо розподіл ресурсів або виробничі рішення. Замість цього уряд використовує різні стимули та правила для впливу на поведінку бізнесу та окремих осіб, а також покладається на ринкові механізми для розподілу ресурсів і товарів та послуг [1].

До сильних сторін індикативного планування належать гнучкість, ринковий розвиток, координація ресурсів, прийняття обґрунтованих рішень (рис. 1).

Індикативне планування використовується багатьма країнами, включаючи Францію, Швецію та Індію, як спосіб поєднати переваги державного планування з гнучкістю та ефективністю ринкових механізмів. Однак його застосування на практиці може бути складним і вимагати високого рівня координації та співпраці між урядом і приватним сектором [3]. Індикативне планування інвестиційних проектів або державна інвестиційна політика передбачає використання державних орієнтирів та стимулів для впливу на поведінку приватних інвесторів та суб'єктів господарювання.

Рис. 1. Сильні сторони індикативного планування інвестиційних проєктів

Джерело: систематизовано автором [1–7]

До особливостей індикативного планування інвестиційних проєктів або державної інвестиційної політики можна віднести досить багато, але ми вкажемо лише деякі з них: 1. *Встановлення інвестиційних цілей.* Уряд встановлює інвестиційні цілі для ключових секторів економіки, таких як інфраструктура, охорона здоров'я, освіта та енергетика. Ці цілі слугують орієнтирами для приватних інвесторів та бізнесу і допомагають забезпечити спрямування інвестицій у стратегічно важливі для країни сфери; 2. *Надання рекомендацій для прийняття інвестиційних рішень.* Уряд надає рекомендації та консультації щодо інвестиційних рішень, включаючи інформацію про доступність фінансування, регуляторні вимоги та ринкові умови. Це допомагає бізнесу приймати обґрунтовані рішення про те, куди інвестувати і як розподіляти ресурси; 3. *Надання стимулів для інвестицій.* Уряд може пропонувати стимули для інвестицій, такі як податкові пільги, субсидії або гранти. Ці стимули заохочують бізнес інвестувати в ключові сектори економіки та допомагають компенсувати деякі ризики та витрати, пов'язані з інвестуванням. 4. *Координація інвестиційних зусиль.* Індикативне планування інвестиційних проєктів або державна інвестиційна політика вимагає координації між урядом і приватним

сектором, щоб забезпечити відповідність інвестиційних зусиль національним пріоритетам. 5. *Моніторинг та оцінка результатів інвестицій*. Уряд здійснює моніторинг та оцінку результатів інвестиційних проєктів, щоб переконатися, що вони відповідають національним пріоритетам та сприяють економічному зростанню. До найпоширеніших програм індикативного державного регулювання, що використовуються для інвестиційного планування, належать інвестиційні стимули, інвестиції в інфраструктуру, фінансування досліджень і розробок, сприяння експорту, програми регіонального розвитку тощо.

Індикативне планування інвестиційного розвитку в Україні передбачає використання державних орієнтирів та стимулів для сприяння економічному зростанню та заохочення інвестицій у стратегічні галузі економіки.

Література:

1. Погребняк М. Індикативне планування як основа удосконалення системи державного регулювання економіки України. Ринкова трансформація економіки України: проблеми регулювання. Колективна монографія. Київ : НДЕІ. 2005. С. 141–145.
2. Сильвестров С. Економічна політика розвитку і індикативне планування. Суспільство і економіка. 2007. № 11/12. С. 119–137.
3. Мордовець О. С. Сутність та цілі індикативного планування соціально-економічного розвитку регіону. *Вісник Чернігівського ДТУ*. Чернігів : 2013. № 1 (64). С. 201–206.
4. Федоренко І. А. Формування індикативного плану соціально-економічного розвитку. *Економіка та держава*. 2013. № 12. С. 10 – 14.
5. Подлесна В. Г. Індикативне планування: сутність та роль у здійсненні інноваційного спрямованого соціально-економічного розвитку. *Бюлетень Міжнародного Нобелівського економічного форуму*. 2010. № 1 (3). Том 2. URL: <https://econforum.duan.edu.ua/images/PDF/2010/2/35.pdf>.
6. Колодій Ю. С. Індикативне планування інвестиційної діяльності в будівельній галузі. *Науковий вісник НЛТУ України*. 2013. № 8.
7. Павлиш О. Індекс інвестиційної привабливості України через війну сягнув мінімуму з 2013 року – ЄБА. 2022. Українська правда. URL: <https://www.epravda.com.ua/news/2022/08/8/690164>.
8. Ukraine Invest. GUIDE: Rebuilding Ukraine with Private Sector. 2022. URL: https://ukraineinvest.gov.ua/wp-content/uploads/2022/09/UI-Guide_1.pdf.